

Breven från 1915.

Slagsta den 10/1 1915.

Kära Rut!

Jag måste skriva några rader till dig innan jag får ett brev till ifrån dig -- jag är olycklig för mitt skriva -- nu är jag skyldig brev på alla kanter -- ett till dig o. till Upsala Tierp Ladvik -- tack snälla du för det barnen fick till Jul -- skrinet får väl vara kvar till du kommer hit i sommar -- ja nu är det slut med julen o. det granna brödet. Birger var hemma till fjerdag jul då reste han -- han har fått en ny unjeform som var så stilig -- han är korpral men nu under mobliseringen är han underofiserskorpral så han hade order med till förvaltarn att han skulle bli åtsagt o. skjuts i samma stund som det kom bud -- men som betre var blef det inget bud på julheljen. Martin är hemma än -- jag vet inte när han får något arbete -- det är för bedröfligt att ha så stora hemma att föda -- men i vår får dom taga bondplats om inge annat fins -- inte kan vi mäka föda så stora -- det räcker inte till ändå. Estrid har börjat sin läsning -- hon går var Onsdag. Nu kan jag tala om för dig att pappa o. jag varit till Upsala -- vi reste trettondagsafton o. kom ijen dan efter trettondan -- vi hade så trefligt -- farfar var så glad som en fästman -- han höllt om mig o. pappa o var så livad. Ja dom hade glädit sig åt att vi skulle komma så det var fullkomlig fest -- vi var bjudna öfverallt men vi kunde inte gå någonstans för det blåste så kallt o. jag var inte riktigt kry o. det har jag inte varit på hela julen -- vi var bjudna till Helmer o. Selma Goude dom som vart jifta vid Hammersta. Helmer var hit till Gensen trettondagen men jag var inte dit men pappa var. Selma har varit så sjuk -- hon har legat på sjukhuset med värk i ett knä men nu är hon hemma men hon haltar så illa -- 2 barn har hon men för öfrigt har dom det bra -- vi var till pappas moster Lovisa om du mins henne som var jift med Per Göranson -- jag har inte sett henne på 11 år -- trettondagen då farmor begrafdes var hon med -- nu är morbror död -- till Algrens var vi bjudna -- Teres är hemma ifrån hospitalet -- hon blef tokig när hon fick den andra flickan -- nu har hon varit hemma i 3 år men nu är hon i grossen igen så dom är så ifriga hur det skall komma att gå den här gången men ännu är hon glad o. morsk -- stackare det är synd om henne -- jag hade så mycke att tala om för dig från Upsala men det är så besvärligt att skriva -- farfar o. faster ville så jerna träffa dig dom tycker det skulle vara roligt -- dom har inte sett dig sen du var liten så du måste försöka komma dit i sommar medan farfar lefver -- han fylde 76 år den 3 Januari -- ifrån Martin Gustafson har jag fått både kort o. brev -- han är hemma från lassrettet men kan inte arbeta något än -- moster kommer upp i februari o. hyr legenhet sen flyttar dom till Stockholm i början på Mars -- jag måste sluta -- det är ett sånt lif på ungar -- dom skall på julgransplundring i dag hos maskinisternas o. sen hos förvaltare o. vid Skolan så dom fästar så det hänger i luften.många kära helsningar till dig ifrån oss alla o. en god fortsättning -- helsa fru Gustafson,

Slagsta den 6/2 1915

Älskade Barn!

En hjertlig helsning på din 21 årsdag ifrån föräldrar o. syskon!! Tack för ditt kärkomna brev -- du må tro att jag blef glad när jag fick se att du får vara kvar på din plats -- naturligtvis att du fått vara hemma tills du fått tag i något annat men svårt har det blifvit för oss för Martin går utan än o. det är snart 2 månar sen han inte förtjenat ett smul -- växer o. är hungrig jemt men vi kan inte skicka honom ifrån oss -- vem vet vad dom tager sig till i eländet -- dom ökar opp maten så man kan bli förtviflad -- vi har kommit i en 75 kr. skuld i vinter -- det räcker inte till vi är för många o. maten för dyr -- vi får je 28 öre kilo för sammanmalda rågmjölet nu men i nästa gång skulle vi

inte få det under 30 öre o.då räcker inte 50 kilo i månan -- vetemjölet 36 öre sekunda 40 öre prima -- men får Martin arbete framdeles måste han hjälpa oss med någon slant att komma ur skulden -- jag har flick-kräket att tänka på till våren (Estrid skulle konfirmeras, anm. V.E.) Ivan går i herrgården var dag men han får inte mer än 1 kr. det blir inte mycke till kläder o. föda -- skolgångning går till 5 o.6 kr. var måne -- men potatis har vi så det räcker nog till våren men sättpotatis får vi nog köpa -- så jag har sagt en vacker dag kommer väl Rut hem med men det är bättre för en flicka att få plats -- du har kunna fått plats här på skolan för det fins plats för en sköterska -- men jag tror inte det är vidare bra för dom byter sköterskor så fort dom hinner -- så jag är glad o. tacksam mot Anderson som gör utväg för dig för i dessa tider får man vara glad om man får arbeta för bara maten -- det gjorde Martin med om han bara finge något -- vi har helsan Gud vari lof undantags snuva o. ont i halsen o. hufvudvärk som jag jemt är fast för som du vet -- det blir att taga dagen som den kommer det kan bli värre än, inte har vi sett det värsta än -- vi har haft det semre många gånger -- så länge pappa stackarn orkar stå i enda är det ingen fara -- jag får sluta med många kära helsningar till dig ifrån oss alla -- jag hade tänkt hela tiden att få je dig en sak på din födelsedag när du inte fick nån julklapp men det är omöjligt, vänligen, mamma.

Slagsta den 22/2 1915
(i dag fyller Estrid 14.)

Kära lilla Rut!

Tack lilla Rut men varför skulle du taga af din lön o. sända mig -- du fick je ut så mycke i höstas -- äfven är jag glad så länge du har plats så inte du kommer hem utan arbete -- jag blef ju glad men tänk vad jag blef engslig när jag såg att det var pengar -- i det förra brevet vi fick var det så gott som öppet -- det är för dåligt gummi på dina kuvär -- men det här brefvet var riktigt hopfästat som väl var -- men jag skall nog komma ihåg dig nån gång när jag blir rik må du tro -- vi har helsan men Verner har varit dålig men är bättre -- vi har haft storfrämmande å du må tro Moster Anna har varit till Stockholm o. hyre rum -- dom har sålt stället nu så dom måste vara derifrån 14 Mars o. då jorde hon en afstickare hit -- hennes Martin är förlorad för hela sin tid -- han kan alldrig komma att jöra ett gröfre dagsvärke mer -- ja idag skall jag försöka få ditt bref färdigt -- i går tror jag ett oväder var i annalkande som skicka ut all värdens trollkärngar -- det kom tre stycken efter varann o. inte så lång stund emellen så jag hant skriva ett ord emellan var kärng -- när den andra gick höllt jag på att beklaga mig för farsan o. då sade han om du är snäll så har du en till för då kom skomakargumman med Karins känger men då måste jag kasta undan ditt bref men i dag skall jag sno mig. Martin har inte hört af något arbete än så han får ut på annat håll o. höra efter något. Birger har jag fått bref ifrån -- han mår bra -- du kan tänka att Nordströms dom som var o. helsa på vid Ladvik han har fått lungsot så han är intagen på Söderby sjukhus -- jag skref dit i går för att få reda på mottagningstid -- för pappa o. jag tänker gå dit -- man går till Tumba sen är det ett stycke om -- jag tycker det var synd om honom en sån glad ordning -- jag får nu sluta med många kära helsningar till dig ifrån oss alla o. många tack för pengarna lilla Rutan -- vänligen Far o. mor o. syskon.

(Följande brev är inte daterat men det bör vara skrivet i mitten av augusti eftersom det är skrivet en månad efter Kristina-dagen i juli, anm. V.E.)

Kära lilla Rut!

Som du ser kommer din Stina-present jemt en månad för sent men pappa köpte tyg åt dig när han fick sin städsel -- för jag har alldrig givit henne något sa han -- o. jag fick en hög vas som

kosta 1.25 -- nu har jag sytt den till Bageriklänning men det är så svårt att sy när man inte får profva -- linningen på kjolen är för vid det förstår jag men det är bara att sy in de små insyningarna i sidorna -- sy in med linningen men det gör inget för han är så smal. Maskin är så dålig så snart kan jag inte sy på den o. tungt börjar den att gå o. jag har fått så ont i mitt högra ben -- jag vet inte om det är reumatist eller jag har vrickat mig något -- jag går ju jemt med treskor -- men idag hade jag så svårt o. trampa den (dvs. symaskinen, V.E.) så smorde jag de nötet o. flotta ned hela klänningen -- jag var så arg så jag hade så när kastat ut den -- men det går bort i tvätten o. det där tyget är så lätt tvättat. Vi har fått brev ifrån Birger -- o. från hans fästmö har jag fått för 3 vecker sen men i qväll måste jag skriva till henne åckså -- jag får jemt skubb med skriva -- han mår bra o. är vid gott humör men dom får så dåligt med mat -- han ligger utåt Sandhamn till på bevakning -- han ringde hem i förra veckan så pappa tala vid honom -- han är glad som vanligt. Nu har jag fått brev från moster Anna -- hon är så glad om Eva får komma till eder -- hon bara frågar hur mycket hon får i lön för hon får skaffa sig kläder sjelf undan för undan -- men jag tänker Anderson jer väl henne som du fick första årena 10 kr. Eva är lika gammal som du var -- hon är på 17de året -- våran förvaltare ville ha henne till Stockholm för frun o. ungarna skall bo i Stockholm för ungarna skall gå i skolan -- men det har blifvit för styft för Eva bo 4 tr. upp o. så ensamjungfru till en 10 personers hushåll -- hon skulle få 10 kr. månan -- men moster tyckte det var för strängt för trappornas skull -- men du får vara snäll o. skriva närmare i nästa månad -- hon skulle komma upp till Stockholm i slutet på September -- jag är glad på Evas vägnar för hon är så tyst o. tålig -- hon har varit så mycke sjuk så hon har fått lärt sig tålmod o. så har hon ett skydd hos dig min lilla Rutan
vänligen morsan.

P.s. Nu har jag sökt Tumba Doktorn för Bertils tumme o. tänk dig så gräsligt att han har tuberkler i tummen o. då har den där usla Doktor Tamm uppehållit mig en sådan tid att det snart blir bra (Till Dr.Tamms försvar må påpekas att hon var barnpsykolog och ingen speciaslist på utvärtens krämpor, men hon borde ha remitterat Bertil till sjukhus eftersom det krävde specialistvård, anm. V.E.) så är han klen i hela sin kropp -- han har fått medesin som kosta 4.50 som han skall ta in 3 matskedar om dagen före maten -- sen skall han bada saltbad 2 gånger i veckan sen skall tummen hållas i hett vatten med salt i 2 minuter 2 gånger om dagen o. penslas med ren jodsprit -- men vilket elände o. skrik att hålla på med honom -- han skriker så man knappt törs vara inne -- barnen kan inte vara inne (det hela liknar mer tortyr än medicinsk behandling, Dr. Malmgren i sin himmel må ursäkta, anm. V.E.) elak är han till att taga in -- stygg till att bada för det gör väl inte ont åtminstone men han skriker för det med o. nu blir han kinkig af behandlingen med -- men jag är ändå glad att jag kom till Tumba doctorn innan det spred sig på annat håll -- han undersökte honom så noga -- det är skam att ha en sån usel Doktor som skolan har -- men han sa att det kommer att dröja innan det läkts o. så energisk behandling men blir han bra vore jag glad -- många kära helsningar till dig ifrån oss allihopa
vänligen

Mamma.

(Det här är sista brevet från 1915. Flera brev från det året måste ha kommit bort. Jag kan inte hitta fler i brevbunten. Nästa brev är daterat i januari 1916, anm. V.E.)